

1.1 SWOT analýzy

SWOT analýzy byly zpracovány způsobem komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) na území MAS Dolní Morava. Úvodním krokem tohoto výstupu je definice problémových okruhů pro zpracování dílčích SWOT analýz. Na základě informací z jednotlivých analytických výstupů bylo definováno 7 okruhů, které představují relativně ucelená témata. Jedná se o tyto tematické okruhy:

- Občanská vybavenost a infrastruktura,
- Vzdělávání, školství,
- Sociální oblast,
- Lidské zdroje, zaměstnanost, podnikání,
- Cestovní ruch a kultura,
- Životní prostředí,
- Zemědělství, lesnictví.

První návrh jednotlivých SWOT analýz byl vytvořen na základě analytických výstupů a v rámci setkání jednotlivých pracovních skupin. Účastníci pracovních skupin obdrželi před svým setkáním pracovní verzi zpracované analytické části dokumentu. Na setkání pracovních skupin, pomocí facilitace, se účastníci pracovních skupin zamýšleli a následně diskutovali vnitřní a vnější faktory daného tématu na území MAS Dolní Morava.

První verze SWOT analýzy byla veřejně vyvěšena na webových stránkách MAS Dolní Moravy a pomocí webového formuláře byla veřejně komentována.

Při druhém kole setkání pracovních skupin byly připomínky veřejně prodiskutovány a následně doplněny. V průběhu veřejného připomínkování celé strategie bylo stále možno SWOT analýzy připomínkovat.

Smyslem dílčích SWOT analýz je identifikace hlavních rozvojových faktorů působících na rozvoj zájmového území v každém tematickém okruhu. Dílčí SWOT analýzy umožňují identifikovat rozvojové faktory v jednotlivých problémových okruzích, nelze však s jejich pomocí porovnávat význam jednotlivých faktorů ani problémových okruhů (tedy např. která slabá stránka či příležitost je důležitější). Z tohoto důvodu byla provedena souhrnná SWOT analýza, v rámci níž byly jednotlivé z identifikovaných faktorů vybrány členy pracovních skupin ty nejvýznamnější (tzn. podle důležitosti pro rozvoj území MAS Dolní Morava).

Výběr nejvýznamnějších charakteristik byl prováděn formou matic. Příležitosti byly posuzovány z hlediska jejich atraktivnosti a pravděpodobnosti úspěchu. Naopak rizika z hlediska vážnosti a pravděpodobnosti nastání rizikové události. Při hodnocení silných a slabých stránek byl každý faktor odstupňovaný podle důležitosti (rozhodující silná stránka, marginální silná stránka, neutrální faktor, rozhodující slabá stránka, marginální slabá stránka) a podle intenzity jeho vlivu – výkonu (vysoký, střední, nízký).

Tabulka 1 SWOT analýza celková

Silné stránky:	Slabé stránky:
Zemědělsky úrodná oblast s tradicí zemědělství a vinařství Vztah k tradicím, folkloru a kultuře Vztah k půdě, vinohradnictví, vinařství Hustá dopravní síť napojená na mezinárodní trasy a fungující Integrovaný systém JMK, Fungující odpadové hospodářství, ČOV, vysoká plynofikace obcí Stabilizovaná síť školských zařízení, Existence dlouhodobého komunitního plánování odborem sociálních služeb města Hodonín Dostatečná nabídka lékařské péče	Vysoká míra nezaměstnanosti, malá podnikatelská aktivita, Úpadek ovocnářství, tradičních plodin, živočišné výroby a navazujícího zpracovatelského průmyslu Špatné obhospodařování zemědělské půdy Neschopnost krajiny vypořádat se s klimatickými výkyvy Nízké povědomí a osvěta o životním prostředí Klimatické výkyvy Vysoká půdní a větrná eroze Nedostatek vodních ploch Špatný stav komunikací II. a III. třídy, Sezónnost cestovního ruchu Slabá propagace regionu Nedostatečná síť cyklostezek Nízká nabídka neformálního vzdělávání dospělých a seniorů Nevyužitý potenciál v oblasti folkloru, tradic a řemesel Nízká podpora komunitního života v obcích Nedostatečná nabídka sociálního bydlení
Příležitosti:	Hrozby:
Dořešení komplexních pozemkových úprav Protipovodňová a protierozní opatření, obnova vodního režimu a krajinných prvků Změna způsobu obhospodařování zemědělské půdy Zvýšení lesnatosti a účelová výsadba zeleně Podpora obnovy vodního režimu v krajině, Podpora obnovy rybníků a krajinných prvků Podpora a rozvoj podnikání, cestovního ruchu, služeb Podpora občanských aktivit (spolků, neformálních skupin) Spolupráce podniků a středních škol Zvyšování informovanosti o možnostech nabídky sociálních služeb Vznik destinačního managementu Podpora vinařství, tradic, folkloru	Přetrvávající trend velkoplošného zemědělského hospodaření Změna klimatických podmínek – sucho, větrá, vodní eroze půdy Nepřízpůsobení zemědělců na klimatické změny Přívalové srážky Zhoršení kvality vod a ovzduší Špatná ekonomická situace obyvatel obcí, Narušení sociální struktury obce Snižování podnikatelské aktivity Nepříznivý demografický vývoj Nedostatek finančních prostředků v oblasti sociálních služeb Ztráta vztahu k folkloru a tradicím, Ztráta soudržnosti obyvatel a komunitního života “Vyhoření” aktivních lidí Nedostatek finančních prostředků na provoz, údržbu kulturních památek a místního bohatství Nárůst byrokracie

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2016

1.1.1 SWOT analýza – Životní prostředí

Tabulka 2 Životní prostředí

Silné stránky:	Slabé stránky:
Fungující odpadové hospodářství ČOV a plynofikace obcí Existence lužních lesů Existence chráněných území	Neschopnost krajiny zadržovat vodu Špatné obhospodařování zemědělské půdy Absence ekozemědělství Nízké povědomí a osvěta o životním prostředí Klimatické výkyvy Vysoká půdní a větrná eroze Neprovedené pozemkové úpravy Existence ekologických zátěží Nízká lesnatost území Nedostatek vodních ploch Území poškozená těžbou
Příležitosti:	Hrozby:
Podpora protipovodňových a protierozních opatření Změna způsobu obhospodařování zemědělské půdy Zvýšení povědomí a osvěta o životním prostředí Zvýšení lesnatosti a účelová výsadba zeleně Podpora obnovy vodního režimu v krajině, Podpora obnovy rybníků a krajinných prvků Podpora ekozemědělství Likvidace starých ekologických zátěží Podpora výsadby alejí a remízků Podpora snížení energetické náročnosti budov	Změna klimatických podmínek – sucho, větrá, vodní eroze půdy Nepřízpůsobení zemědělců na klimatické změny Přívalové srážky Zhoršení kvality vod a ovzduší Přetrvávající trend velkoplošného zemědělského hospodaření Legislativa v oblasti životního prostředí Zhoršování přírodních podmínek Dotační politika Lidský faktor

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2016

1.1.2 SWOT analýza – Zemědělství, lesnictví

Tabulka 3 Zemědělství, lesnictví

Silné stránky:	Slabé stránky:
Tradice vinohradnictví a vinařství Existence lužních lesů Existence rybářství Výskyt nerostného bohatství Poloha území vhodná pro zemědělskou činnost Tradiční vztah k půdě Domácí pěstitelství a zahrádkaření	Ústup ovocnářství, tradičních plodin, zelinářství Úpadek živočišné výroby a navazujícího zpracovatelského průmyslu Nezájem mladých lidí o podnikání v zemědělství Špatné obhospodařování zemědělské půdy Malý zájem o podnikání v oblasti ekozemědělství Chybějící agroturistika Neprovedené pozemkové úpravy Nízká lesnatost území Nevyužité možnosti hospodaření v lesích
Příležitosti:	Hrozby:
Podpora protipovodňových a protierozních opatření Změna způsobu obhospodařování zemědělské půdy Podpora zalesňování a výsadby zeleně Řešení vodního režimu v krajině Řešení rybníků a krajinných prvků Podpora vinařství, ovocnářství a zelinářství Podpora zpracování zemědělské produkce Podpora včelařství Podpora ekozemědělství, agroturistiky	Změna klimatických podmínek – sucha, větrá, vodní eroze půdy Nepřizpůsobení zemědělců na klimatické výkyvy Přívalové srážky Zhoršení kvality vod a ovzduší Přetrvávající trend velkoplošného zemědělského hospodaření Ztráta atraktivity území Dotační politika Degradace půdy Výskyt škůdců

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2016

Tabulka 1 Analýza problémů a potřeb – Životní prostředí

PROBLÉMY
Neschopnost krajiny zadržovat vodu
Špatné obhospodařování zemědělské půdy, výskyt monokultur
Absence ekologického zemědělství
Nízké povědomí a osvěta o životním prostředí
Vysoká půdní a větrná eroze
Neprovedené pozemkové úpravy
Klimatické výkyvy
Existence ekologických zátěží
Nízké zalesnění území
Nedostatek vodních ploch
Území poškozené těžbou
POTŘEBY
Podpora stabilizace vodního režimu v krajině
Podpora výsadby alejí, větrolamů a remízků
Podpora obnovy rybníků a krajinných prvků
Podpora obnovy biokoridorů, budování nových
Podpora na zalesňování a zakládání lesů a podpora investic ke zvýšení odolnosti a ekologické hodnoty lesních ekosystémů
Podpora výsadby vhodných ovocných dřevin
Zavádění preventivních protipovodňových opatření v lesích (retenční nádrže, hrazení bystřin, zabezpečení břehů)
Podpora ekologického zemědělství
Odstranění starých ekologických zátěží
Podpora snížení energetické náročnosti budov
Podpora zvyšování povědomí a osvěty o životním prostředí
Ochrana a reprodukce genofondu lesních dřevin

Zdroj: Vlastní zpracování na základě místního šetření, 2016

V oblasti životního prostředí se území potýká s velkým množstvím problémů. Území je značně postiženo vodní, větrnou a půdní erozí, krajina není schopná zadržovat vodu. Tato skutečnost úzce souvisí s tím, že území patří do nejsušší oblasti České republiky a je postiženo suchem, což je ovlivněno klimatickými změnami a také je území ohroženo přívalovými srážkami, což na druhou stranu tvoří extrém a nebezpečí přívalových dešťů způsobující povodně.

Největšími potřebami jsou tedy stabilizace vodního režimu v krajině, protierozní a protipovodňová opatření, ekologická stabilizace krajiny a osvěta o životním prostředí a jeho ochraně a odpovědné hospodaření s energií.